

United States Holocaust Memorial Museum

Interview with Antanas Vailionis **RG-50.473*0144**

The following transcript is the result of a recorded interview. The recording is the primary source document, not this transcript. It has not been checked for spelling nor verified for accuracy. This document should not be quoted or used without first checking it against the interview.

The interview is part of the United States Holocaust Memorial Museum's collection of oral testimonies. Information about access and usage rights can be found in the catalog record.

Alicija Žukauskaitė: Labą dieną.

Antanas Vailionis: Labą dieną.

Alicija Žukauskaitė: Labai jums dėkoju, kad sutikote su mumis pasišnekėti. Gal galėtumėte prisistatyti, koks yra jūsų vardas, pavardė?

Antanas Vailionis: Vardas ir pavardė? Vailionis – pavardė, Antanas – vardas.

Alicija Žukauskaitė: Sakykit, kurių metų esat gimimo?

Antanas Vailionis: Aštuntų.

Alicija Žukauskaitė: 1908?

Antanas Vailionis: Taip, aštuntais.

Alicija Žukauskaitė: O kur esat gimęs?

Antanas Vailionis: Rockių kaime. Rockiuose esu gimęs.

Alicija Žukauskaitė: Tai tas kaimas nuo kokio miestelio buvo arčiausiai?

Antanas Vailionis: Seirijai. Seirijai miestelis arčiausiai buvo.

Alicija Žukauskaitė: Sakykit, ar Seirijuose prieš karą buvo žydų?

Antanas Vailionis: Buvo, buvo. Atmenu visus žydus, net pavardes. Beveik visus miestelio žydus pažinau, ba (nes) mes labai gražiai su žydais sugyvenom. Mes biednai gyvenom. Ir į laukus ėjom, ir pas mus sėjo (žydai), ir pjovė, ir kasė bulves. Mes su žydais gyvenom.

Alicija Žukauskaitė: Sakykit, ar matėt, kas atsitiko su žydais, kai karas prasidėjo?

Antanas Vailionis: Nugi kas atsitiko? Atsitiko su jais toks reikalas, kokiais metais, tai aš nepasakysiu, neprisimenu. Juos suėmė, nacionalizavo jų parduotuves, viską. Juos paliko, kad jie gatves šlavė. Ir Seirijuose labai daug žydų buvo, tai jie gatves šlavė, kiti darbuose buvo išvaryti. Aš, kaip sakiau, ant kelių (kelininku) dirbau, mano tėvas irgi ant kelių dirbo, tai būdavo, varė žydus kelių taisyt, remontuot. Davė mano tėvui žydų, keliai buvo sudraskyti (sugriauti), tai ėmė žydus ir varė taisyti kelius, remontuoti. Mano tėvas, būdavo, išėina į kaimą, be tų kurie žydus kankino, tai tėvas žydus išleidžia į kaimą, tai jie maisto pasirenka, žmonės pamaitina žydus. Bet jei būna prieš žydus negeras žmogus, neteisingas, tai jau neleidžia, ir jie patys neina, žydeliai.

Alicija Žukauskaitė: Tai aš suprantu, kad jūs pergyvenote du karus? Pirmą pasaulinį karą ir Antrą pasaulinį karą?

Antanas Vailionis: Taip, taip.

Alicija Žukauskaitė: Tai kada čia prasidėjo prieš žydus tas baisus dalykas? Per kurį karą?

Antanas Vailionis: Prieš Antrą, o į pabaigą baigėsi.

Alicija Žukauskaitė: Kai vokiečiai atėjo?

Antanas Vailionis: Nu, kai vokiečiai atėjo.

Alicija Žukauskaitė: Tai papasakokite, ką jūs matėte, kas čia darėsi tuose Seirijuose?

Antanas Vailionis: Matėm, kas darėsi. Vokiečiai su žydais... vokiečių labai mažai buvo, daugiausia pavedė lietuviams žydus, tai tada lietuviai jau su jais. Viskas buvo su lietuviais. Žydus darban varė. Parduotuvėjų žydeliai stovėjo eilė duonos, reiškia, pasiimt, duonos parduotuvėjų. Tai stovi, stovi. Žydelių buvo su barzdom, čia ne paslaptis. Tai stovės eilė su barzduke, baigėsi eilė, tai atėjo, žydėlį už barzdelės paėmė, apvedė aplinkui ir vėl stato iš galo (gale eilės). Kad jis jau antrą kartą eilė stovėtų.

Alicija Žukauskaitė: Tai čia lietuviai tai darė?

Antanas Vailionis: Taip, taip, lietuviai taip darė. Lietuvių buvo tokių, aršesnių už vokiečių.

Alicija Žukauskaitė: Aršesnis už vokiečių?

Antanas Vailionis: Nu, tai va. Tokie ir iššaudė žydellius.

The following transcript is the result of a recorded interview. The recording is the primary source document, not this transcript. It has not been checked for spelling nor verified for accuracy. This document should not be quoted or used without first checking it against the interview.

The interview is part of the United States Holocaust Memorial Museum's collection of oral testimonies. Information about access and usage rights can be found in the catalog record.

Alicija Žukauskaitė: O tai kai už tos barzdelės vedė – lietuvis? Ar matėt šitą?
Antanas Vailionis: Šito... Mano tėvas, kai stovėjo, laukė jų darban einant, tai tėvas matė šitą ir pasakojo. Šitą muziką visą tėvas pasakojo man.
Alicija Žukauskaitė: O ką jūs pats matėt?
Antanas Vailionis: Aš vaikelis buvau, kažin ko nemačiau, miestely nebuvo. Girdėjau, kaip šaudyt varė tuos žydėlius. Jie buvo suimti ir uždaryti. Po mokyklas (mokyklose), po visur, lietuviai saugojo juos.
Alicija Žukauskaitė: Kur buvo uždaryti?
Antanas Vailionis: Seirijuose.
Alicija Žukauskaitė: Seirijuose, bet kur? Mokyklose?
Antanas Vailionis: Ir mokyklose, ir kituose namuose, ba jų labai daug buvo.
Alicija Žukauskaitė: Sakykit, o jūs matėt, kaip jie buvo uždaryti, kaip juos saugojo? Ar teko matyt, kaip saugojo?
Antanas Vailionis: Šito tai aš nemačiau, nevaikščiojau po miestelį. Tik pasakojo visi kiti ir mano tėvas, matė, kad jie yra uždaryti, ir man tėvas papasakojo tą viską.
Alicija Žukauskaitė: O kai juos varė sušaudyt, ar matėt, kaip varė?
Antanas Vailionis: Ne, nemačiau, šito nemačiau, šito tai nemačiau. Matot, aš kaime gyvenau, nėjau į miestelį specialiai, man ir neįdomu buvo pamatyt, kaip žmones varo šaudyt.
Alicija Žukauskaitė: Sakykit, ar žinot, kur sušaudė žydus?
Antanas Vailionis: Žinau, žinau kur.
Alicija Žukauskaitė: O iš kur žinot?
Antanas Vailionis: Paskui jau žmonės parodė. Keli kilometrai, netoli. Barauciškės kaimas. Barauciškėj buvo apkasti.Vo.
Alicija Žukauskaitė: Tai kas ten buvo, toj Barauciškėj?
Antanas Vailionis: Tai ten buvo tokia aikštelė, tuščias laukas, ir pieska (smėlis) labai buvo, tai toj piestoj iškasė katlavanus (griovius) ir tada sušaudė.
Alicija Žukauskaitė: Ar jūs matėt, kaip tuos katlavanus iškasė?
Antanas Vailionis: Mačiau. Vienių rozų (vieną kartą) mes važiamom kažkur miške, tiktai matėm – iškastos (duobės). Sako, žydam iškastos duobės. Tai tik tiek pamačiau, vo.
Alicija Žukauskaitė: Tai jūs pro šalį važiamot ir matėt, kad ten duobės yra iškastos?
Antanas Vailionis: Matėm, ir žmonės sakė, va, kur žydams iškastos duobės.
Alicija Žukauskaitė: O kas kasė tas duobes?
Antanas Vailionis: Nugi kas kasė? Daug kas kasė. Ir mane varė kast, bet aš atsisakiau, sakau, aš neisiu. Seniūnas, reiškia, atėjo, kažkoks balius (šventė) pas mus buvo, sako, ruoškitės, rytoj eisite duobių kast. Bet kam kast duobių, nesakė nieko, kam kast duobes.
Alicija Žukauskaitė: Ir kitą dieną ėjot?
Antanas Vailionis: Kitą dieną ėjom.
Alicija Žukauskaitė: O įrankius jums davė ar liepė pasiimti?
Antanas Vailionis: Liepė pasiimti. Daug žmonių buvo, kur tuos įrankius ims? Kastuvus.
Alicija Žukauskaitė: Ir kaip toli jums reikėjo eiti?
Antanas Vailionis: Kaip man iš Račkių kaimo tai man iki miestelio buvo apie trys, keturi kilometrai, o nuo miestelio kokie trys kilometrai buvo tos Barauciškės.
Alicija Žukauskaitė: Tai jums tiksliai pasakė kur reikia ateiti?
Antanas Vailionis: Pasakė tikrai.
Alicija Žukauskaitė: Kaip jums pasakė, papasakokit.

The following transcript is the result of a recorded interview. The recording is the primary source document, not this transcript. It has not been checked for spelling nor verified for accuracy. This document should not be quoted or used without first checking it against the interview.

The interview is part of the United States Holocaust Memorial Museum's collection of oral testimonies. Information about access and usage rights can be found in the catalog record.

Antanas Vailionis: Pasakė, į Barauciškį reikia eiti. Mus nuvedė. Mes patys nežinojom, kur. Nuvedė ir pristatė, kur reiks duobes kast.

Alicija Žukauskaitė: Kiek jūsų buvo žmonių maždaug?

Antanas Vailionis: Žinot, aš neskaičiavau jų, bet buvo daug žmonių. Per šimtą metrų ilgumo buvo, tai iškasta ne duobės, o katlavanai tokie. Katlavanas.

Alicija Žukauskaitė: Šimto metrų ilgio?

Antanas Vailionis: Šimto metrų ilgio.

Alicija Žukauskaitė: Vienas katlavanas ar daugiau?

Antanas Vailionis: Vienas katlavanas buvo.

Alicija Žukauskaitė: O kokio gylio?

Antanas Vailionis: Tokio gylio, kad žmogus, reiškia, dugnas kai buvo to katlavano, kad išsitektų žmogus ant dugno, o viršus tai buvo platesnis, siauro tokio neiškas, ba jis grius, nes smėlis. Tai platus viršus.

Alicija Žukauskaitė: O gilumas koks?

Antanas Vailionis: O gilumas maždaug tai apie kokis du metrus buvo. Gilumas toks.

Alicija Žukauskaitė: Tai kai į Barauciškes atvarė jus visus vyrus, tai jūs ten kasėt tą griovį?

Antanas Vailionis: Buvo surinkti iš kitų kaimų net. Mes tik iš to paties kaimo. Kaimas buvo mažas, tai mus paskyrė gal kokius tris keturis vyrus iš kaimo. O iš kitų kaimų vėl buvo suvaryti vyrai.

Alicija Žukauskaitė: Tai kiek laiko jūs kasėt?

Antanas Vailionis: Mes kasėm – ant dviejų parų mums liepė pasiimti maisto. Va. Tai mes per dvi paras iškasėm, mes nėjom nakvot, mūsų neleido, kad mes neiškriktumėme (išsivaikščiotume), ba ant ryto vėl mus reikės gaudyt, ieškoti. Tai mums davė nakvynę kluonuose pas žmones. Mes ten pernakvojom ir išdirbom tas paras jau, ir viskas. Paskui jie sako, - o mes nežinojom, kam tas duobes kasėm, mes nežinojom faktinai, kasdami duobes, tai tada pasakė, kas liksite užkast žydų? Tai kiti liko! Ir pažiūrėti, kaip šaudys, ir viską. O aš – kastuvą ant peties ir namo iš tos Barauciškės. Sakau, aš tik ant dviejų parų pasiėmiau maisto. Aš daugiau nedirbu, sakau. Ba aš nenorėjau nė matyt to visko. O kiti liko, kad užkastų. Atsirado tokių, kad ir šaudyt liko. Va, taip buvo.

Alicija Žukauskaitė: Ar prisimenate, kai jūs atėjote į tą vietą, kur jau reikėjo kasti tą duobę, dar ten darbai nebuvo pradėti, ar buvo plyna, ar jau buvo pradėti darbai?

Antanas Vailionis: Dar nepradėta buvo.

Alicija Žukauskaitė: Kas jums nurodė, kur konkrečiai turi būti šita duobė?

Antanas Vailionis: Kas nurodė, kas nurodė... kas prie šitų žydų (šaudymo) dalyvavo. Buvo dešimtininkas (?), buvo kelių meistras, kuris prie žydų dalyvavo, buvo tokie Maskeliūnai, kurie šaudė, atmatavo tas duobes ir tada parodė, kur mums kast.

Alicija Žukauskaitė: Maskeliūnai, Valatka buvo, dešimtininkas (seniūnas?) vadinamas. Valatka, ir viskas.

Alicija Žukauskaitė: O kas jus saugojo, kai sakėt, kad neišsiskirstytumėte?

Antanas Vailionis: Mums parodė, kur kast, užrubežiavo (pažymėjo ribas), nu, ir stovėjo Valatka tas. Jis gyveno miestelyje, tai jis daugiausia ir prižiūrėjo tenai, kaip kast mums tas duobes, va.

Alicija Žukauskaitė: Jūs sakot – Valatka, dešimtininkas. Ką tai reiškia dešimtininkas? Seniūnas?

Antanas Vailionis: Kelių priežiūros meistras skaitėsi. Vadinosi kelio meistras.

The following transcript is the result of a recorded interview. The recording is the primary source document, not this transcript. It has not been checked for spelling nor verified for accuracy. This document should not be quoted or used without first checking it against the interview.

The interview is part of the United States Holocaust Memorial Museum's collection of oral testimonies. Information about access and usage rights can be found in the catalog record.

Alicija Žukauskaitė: Bet jis nebuvo kelių viršininkas, jis tik meistras buvo?
Antanas Vailionis: Meistras buvo. O prie žydų jis buvo taip kaip viršininkas, vo.
Alicija Žukauskaitė: A, kai prie žydų buvo.
Antanas Vailionis: Kai prie žydų buvo.
Alicija Žukauskaitė: Ir kai jūs iškasėt ir išėjot iš ten, koks dienos laikas buvo, kai jūs iš ten išėjot?
Antanas Vailionis: Ryte mes baigėm duobes kast, kasėm dvi paras. Antrą parą vakare mes namo išėjom.
Alicija Žukauskaitė: Ir kas po to buvo?
Antanas Vailionis: Mes kai namo išėjom, nieko nebuvo matyt daugiau.
Alicija Žukauskaitė: O žydus šaudė?
Antanas Vailionis: O žydus kai šaudė, jau mes nebuvom.
Alicija Žukauskaitė: Bet ar girdėjot?
Antanas Vailionis: Šūviai buvo girdėt, bet mažai (silpnai) labai.
Alicija Žukauskaitė: Kai jūs girdėjot tuos šūvius, ar jūs žinojot, kad ten šaudė, kur jūs duobes kasėt?
Antanas Vailionis: Žinojom, kad žydus nuvarė šaudyt. Tai tik tą mes žinojom. Mes darėm tas duobes, o ant ryto jau varė šaudyt.
Alicija Žukauskaitė: Tai šūvius jūs girdėjote kitą dieną?
Antanas Vailionis: Kitą dieną girdėjau šūvius.
Alicija Žukauskaitė: Pasakykit man tiksliau, tai kokių momentu jūs supratot tiksliai, kad šitas duobes jūs žydams kasat?
Antanas Vailionis: Supratom, kai iškasėm duobes. Tai mums ir pasakė, tada tik pasakė, kad žydams bus duobės. Dar pasakė, katras būsit fašistas, tai atsigulsit greta.
Alicija Žukauskaitė: Fašistas – tai kas?
Antanas Vailionis: Aš nežinau. Tai iš šitų paprastų, katrie šaudė, Valatka, tai jis mums ir pasakė, katras būsit fašistas, tai ir atsigulsit greta.
Alicija Žukauskaitė: O sakykit, prašau, tas Valatka ir kiti, kaip jie buvo apsirengę? Civiliais rūbais ar su uniforma?
Antanas Vailionis: Civiliais, civiliais buvo apsirengę...
Alicija Žukauskaitė: Ar turėjo kokius specialius ženklus ant savo uniformos?
Antanas Vailionis: Ot, šito tai aš negaliu pasakyt, ar turėjo kokius ženklus ar neturėjo.
Alicija Žukauskaitė: O ginklus ar turėjo?
Antanas Vailionis: Kaip jie be ginklų gali šaudyt?
Alicija Žukauskaitė: O kai jūs kasėt, kai jus saugojo, ar jie turėjo ginklus?
Antanas Vailionis: Ne, be ginklų buvo, be ginklų...
Alicija Žukauskaitė: Ar jūs po to buvote nuėjęs į tą vietą, po šaudymo?
Antanas Vailionis: Po šaudymo už kelių dienų buvom nuėję.
Alicija Žukauskaitė: Ir ką matėt?
Antanas Vailionis: Nu, ką matėm, užkasta, reiškia, viskas padaryta, ir dar toks kaip kapčiukas (kauburas), kaip dabar daro kapuose, panašiai.
Alicija Žukauskaitė: Kauburėlis toks, kauburėlis?
Antanas Vailionis: Suverstos žemės, pieskos tos (smėlis). Ir viskas.
Alicija Žukauskaitė: O aplink ką matėt, aplink tą kapą?
Antanas Vailionis: Nieko, žemės išdraskytos, mes nieko ir nematėm. Tai kokie dalykai buvo su žydais... Tragediška diena buvo, kai žydus šaudė, vajej, vajej... Daug buvo tokių

The following transcript is the result of a recorded interview. The recording is the primary source document, not this transcript. It has not been checked for spelling nor verified for accuracy. This document should not be quoted or used without first checking it against the interview.

The interview is part of the United States Holocaust Memorial Museum's collection of oral testimonies. Information about access and usage rights can be found in the catalog record.

biednų (neturtingų) žmonių, kad jie vis tik iš žydų pragyveno. Aš pats pas žydus dirbau. Ir kūliau (javus), kaip būdavo, su spragilu tokiu kuldavo. Žydai turėjo žemės, tai jie turėjo ir javų, ir visko, tai aš pats kūliau dar pas žydėlius. Turėjo kluonus, mes ėjom iš kaimo kult į miestelį, užsidirbt, lito ėjom. Oi, mes su žydėliais... Laikė ir paukščius, ir gyvulius, ir arklius. Daugiausia tai ožkų. Kerdžius (piemu) ganė. Žydėlių gyvulius ganė ir lietuvių gyvulius ganė.

Alicija Žukauskaitė: O kas atsitiko su žydų turtu, kai neliko žydų? Kur dingo žydų turtas – daiktai, namai?

Antanas Vailionis: A, daiktai, namai? Daugeliui žmonių žydai siūlė daiktus. Mano broliui siūlė. (Jis) su žydėliais kalvėj kalviavo, reiškia. Tai sako, Jonai, vardas Jonas buvo, sako, Jonai, imk mūsų įrankius visus. Sako, tu nusineši, tai mes pas tavo rasim. Jei sugrįšim, reiškia. O kiti išsinešiojo viską žydėlių (visus daiktus). Tie, katrie dalyvavo žydų šaudyme, tai pas tuos lūžo (?) nuo drabužių žydų. Pas mus vienas kaimynas, ne pas mus, o dar kai mieste gyvenom, tai kaimynas buvo prižiūrėtojas žydų, kai jie buvo uždaryti. Tai pas jį, sakė, sulūžo prakvos (?) namo, kiek pas jį buvo pritysta žmonių drabužių. Tai visi tie ir išsidalino, katrie dalyvavo prie tų žydų, va. Buvo šitaip.

Alicija Žukauskaitė: Kokia pavardė to, pas kurį lubos sulūžo?

Antanas Vailionis: Janušonis. Jis buvo žydų sargyboj, kai jau jie buvo uždaryti.

Alicija Žukauskaitė: Tai kur žydai prieš sušaudymą buvo uždaryti?

Antanas Vailionis: Ne prieš šaudymą, o jie taip miestelyje buvo uždaryti. Prieš šaudymą jie buvo uždaryti.

Alicija Žukauskaitė: Na, o dar kokius kaimynus prisimenate, pas ką dar sulūžo lubos?

Antanas Vailionis: Pas tuos sulūžo – tai Maskeliūnai visokie, aš net pavardes pamiršau, Klimai visokie. Pas tuos buvo, katrie sušaudė, pas tuos buvo. Pas tuos, reiškia, rūbai buvo visi sunešti. Tai jie viską ir paėmė, visus rūbus ir viską išsidalino ir paėmė. Buvo ir pašalinių žmonių, katrie kaime gyveno. Kai siūlė žydėliai – paimkit, grąžinsit, kai sugrįšim. Buvo daug tokių.

Alicija Žukauskaitė: O jūsų brolis paėmė tuos kalvio įrankius?

Antanas Vailionis: Neėmė, neėmė, mano brolis neėmė, sako, aš nenoriu ir aš neimsiu. Ir neėmė tų kalviškų įrankių. Va.

Alicija Žukauskaitė: Na, o paskui, po karo, ar ir toliau Seirijuose gyveno Maskeliūnai, Klimai? Kur jie visi?

Antanas Vailionis: Gyveno Seirijuose, Seirijų gyventojai buvo.

Alicija Žukauskaitė: O kai karas pasibaigė, kai vokiečių nebebuvo, jie irgi gyveno?

Antanas Vailionis: Jie paskui išbėgiojo į visas puses, retai katras užsilikęs. Vienas užsilikęs, ir tas iš Seirijų išbėgo. Būdavo, aria... palauk, gal žydėliai buvo dar? Tai aria, arklis aria, ir nešiojosi ant pečių šautuvą (?..). Aria, o ant pečių šautuvus buvo. Nežinau, kokios valdžios jis bijojo, kad šautuvą nešiojosi.

Alicija Žukauskaitė: Tai čia jau po karo jis šautuvą nešiojosi?

Antanas Vailionis: Jau po karo, jau po karo... Tai va tokie dalykėliai, kaip aš žinau.

Alicija Žukauskaitė: O ar teko girdėt, kad nuteisė nors vieną, kuris šaudė žydus?

Antanas Vailionis: Ne, neteko girdėt man šito dalyko. Kad būtų teismai Seirijuose, šito negirdėjau aš, kad būtų nuteisę.